

Õismäe raba hoolduskava

Veerise tn 7, Vabaõhumuuseumi tee 63, Vana-Rannamõisa tee 6c,
Haabersti linnaosa, Tallinn

Töö nr: 20100HK2

Versioon 01
Kuupäev: 20.07.2021

Õismäe raba hoolduskava

Aadress: Veerise tn 7, Vabaõhumuuseumi tee 63, Vana-Rannamõisa tee 6c, Haabersti linnaosa, Tallinn

Tellija: Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalamet

Tellija esindaja: Kristiina Kupper, kommunaal@tallinnlv.ee

Töögrupp:

- volitatud maastikuarhitekt-ekspert Sulev Nurme PhD
- metsakorraldajad Jüri Järvis PhD, Johannes Anniste MSc
- botaanik Rein Kalamees PhD
- ruumilise keskkonna planeerija, GIS-spetsialist Jürgen Vahtra MSc

Projektijuht: Sulev Nurme, sulev@artes.ee

Kaanepilt. Vaade ühele turbalõikamiskraavidest ala keskosas. Sulev Nurme foto

©AB Artes Terrae OÜ 2021

Sisukord

SELETUSKIRI

A.	Sissejuhatus.....	5
B.	Metsa üldisloomustus ja hetkeolukorra kirjeldus.....	6
1	Asukoht, suurus, piirid.....	6
2	Õismäe raba	7
2.1	Üldisloomustus	7
2.2	Õismäe raba ajaloolisest kujunemisest	11
2.3	Maakasutus.....	15
2.4	Huvigrupid.....	16
2.5	Kaitsestaatus.....	16
2.6	Kaitsealune elustik EELIS-e andmetel	17
2.7	Kaitsealune taimeistik ja VEP-d inventeerimise tulemustel	17
2.8	Elustik PlutoF andmebaasi jm avalike allikate järgi	18
3	Taimeistik, mets	19
3.1	Kasvukohatüübid, rohttaimeistik.....	19
3.1.1	Üldkirjeldus	19
3.1.2	Kasvukohatüübid	24
3.1.3	Inventeerimisel leitud kaitsealused liigid	25
3.2	Puistu	26
3.3	Õismäe raba taimeistiku väärtused, kaitse-eesmärgid, ohud ja meetmed väärtuste säilitamiseks	26
3.4	Muu elustik	28
4	Hooned ja rajatised	29
4.1	Hooned	29
4.2	Teed	29
4.3	Pargimööbel, väikevormid	29
C.	KAVANDATAVAD KAITSEKORRALDUSLIKUD TEGEVUSED	30
5	Taimeistiku hooldustööd.....	30
5.1	Tööde tähtsusklassid, hooldusalad	30
5.2	Raied, puistu hooldustööd.....	30
5.3	Uuenduse ja alusmetsa raie.....	31
5.4	Rohttaimeistiku hooldus.....	31

5.5	Lehekoristus	31
6	Muud hooldustööd	31
6.1	Arhitektuursete väikevormide hooldus	31
6.2	Teede hooldus	31
6.3	Prügi koristamine	31
7	Õismäe raba kaitse korraldamine	32
7.1	Elustiku kaitse	32
7.2	Metsa tähistamine	32
7.3	Nõuded puistu hooldustööde teostajatele	32
7.4	Piirangud hooldustehnikale	33
8	Hoolduskava rakendamine	33
8.1	Hoolduskava kasutamine	33
8.2	Hoolduskava tulemuslikkuse hindamine	33
8.3	Uue hoolduskava koostamine, jätkuprojektid	33
D.	TEGEVUSKAVA 2021-2031	33

Joonised

Joonis 1. Õismäe raba. Puistu plaan

Lisad

Lisa 1. Hanke tehniline kirjeldus (lähteülesanne)

Lisa 2. Metsa majandamise kava

SELETUSKIRI

A. Sissejuhatus

Tallinna Õismäe raba hoolduskava (edaspidi HK) on koostatud Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalameti tellimusel Õismäe raba hooldustööde korraldamiseks. HK sõnastab ala hoolduse eesmärgid ning on aluseks hooldustööde korraldamisel. HK-ga tuleb tagada väärtusliku looduskeskkonna säilitamine. HK koostamisel on lähtutud kaitsealuste parkide hoolduskavade koostamise juhendist¹.

HK koosseisus on läbi viidud metsainventuur ja alustaimestiku inventuur. Viidatud uuringute alusel on määratud ala hooldusvajadus. Käesolev hoolduskava ei käsitle HK alale jäävaid hooneid, tehnorajatisi ja kasutustaristut.

Töö koostamisel lähte-kaardimaterjalina on kasutatud Maa-ameti kaardiserveri², Keskkonnaportaali³, Kultuurimälestiste registri⁴ ja Metsaregistri⁵ materjale.

Metsanduslikud ja maastiku välitööd teostati oktoobris-novembris 2020. Välitööde meeskonnas osalesid maastikuarhitekt-ekspert Sulev Nurme PhD ning metsaspetsialistid Jüri Järvis PhD, Johannes Anniste MSc. Puistueralduste kaardid on koostanud Johannes Anniste (OÜ Metsabüroo). Välitööd Õismäe raba taimestiku inventeerimiseks tehti novembris 2020. Vana-Rannamõisa tee 6c kinnistule eraldi eraldusi ei moodustatud, vaid sellel asuvad metsa inventeeriti Vabaõhumuuseumi tee 63 koosseisu.

Välitööd Õismäe raba taimestiku inventeerimiseks tehti 26. ja 27. juunil 2021. Inventuuri käigus läbiti uuringuala korduvalt, leitud kaitsealustel liikidel määrati GPSiga asukoha koordinaadid ning hinnati nende ohtrust. Samuti koostati loend kõigist alal kasvavatest soontaimeliikidest. Taimestiku botaaniline inventuuri viis läbi botaanik Rein Kalamees PhD. GIS kaardid on koostanud ruumilise keskkonna planeeri Jürgen Vahtra MSc. Hoolduskava koostaja on Sulev Nurme. Kaardid on koostatud GIS rakendusega QGIS.

Käesolev HK annab juhised Õismäe raba seisundi ja selle elustiku hoidmiseks. HK ei anna jooksvate hooldustööde mahte ja kirjeldusi, mille puhul tuleb lähtuda Tallinnas kehtivast haljasalade hooldamise korrast (Tallinna haljastute hoolduse nõuded)⁶.

HK kehtivusperiood on 10 aastat (2021-2030).

HK rakendamist korraldab Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalamet. HK rakendamisega seotud tööd tuleb läbi viia kooskõlas Tallinna linnas haljasalade, sh linnametsade, hooldust ja majandamist reguleerivate kehtivate seadusaktidega.

¹ Nutt, N., Paju, M-M. 2011. Pargi hoolduskava koostamise juhend. Keskkonnaamet

² <https://xgis.maaamet.ee/xgis2/>

³ <https://keskkonnaportal.ee/register>

⁴ <https://register.muin.ee/>

⁵ <https://register.metsad.ee/>

⁶ Tallinna haljastute hoolduse nõuded. <https://www.riigiteataja.ee/akt/416042013031>

B. Metsa üldiseloomustus ja hetkeolukorra kirjeldus

1 Asukoht, suurus, piirid

Õismäe raba asub Tallinnas, Haabersti linnaosas ja paikneb järgmistel katastriüksustel:

- Veerise tn 7 (78401:101:1121);
- Vabaõhumuuseumi tee 63 (78406:609:0072);
- Vana-Rannamõisa tee 6c (78406:609:0068).

Ala piirneb põhjast Vabaõhumuuseumi teega, lõunast Vana-Rannamõisa teega, kagust Tuleraua tänavaga ja loodest Vabaõhumuuseumi tee 81 ja Vabaõhumuuseumi tee 77 kinnistutega.

HK ala suurus on 76,7 ha, sellest metsamaa on 71,07 ha. Mittemetsamaadeks on mõned 4 meetri laiused kraavid, kergliiklustee ja parklad.

Parki haldab Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalamet.

Skeem 1. Õismäe raba (<https://xgis.maaamet.ee/xgis2/>).

2 Õismäe raba

2.1 Üldiseloostus

Foto 1. Kuivendatud rabamännik raba loodeosas.

Raba on tekkinud mandrijää taandumise järgse jäänukjärve kinnikasvamisel⁷. Õismäe raba on loodusliku tekkega puistu, mille tänane metsane ilme on kujunenud tänu 20. sajandil tehtud kuivendamisele, esimese Eesti Vabariigi aegsele asundustegevusele ja turba varumisele.

Suuremas enamuses kasvavad Õismäe rabas suhteliselt homogeensete takseertunnuste ja välimusega männikud, milles kasvab kohati vähesel määral kaski. Servaaladel leidub sageli kase-enamusega puistuid ning üksikutes kohtades leidub haavikud. Alal kasvab üks kuusik – ala läänenurgas.

Ala on üldiselt tasase reljeefiga, valdavas enamuses endine kuivendatud raba. Levinud on raba ja siirdesoo mullad, servades ja lääneosas leede-glei mullad.

Kogu ala on allunud pikema aja jooksul kuivendusele nii kuivenduskraavide (kraavid on üheks ala iseloomulikuks tunnuseks) kui rabas tehtud turba lõikamiseks tehtud süvendite tõttu. Seetõttu on endine, arvatavasti lage raba, metsastunud. Metsastumine on toimunud valdavalt viimase 70...80 aasta jooksul.

Mikroreljeef on liigendunud kraavide ja turbalõikusaukude tõttu. Peaaegu kogu turbast ala iseloomustavad vanad, sammalt täis kasvanud turbavõtu süvendid, mis on 0,5 – 1 m sügavad ning väga erinevate kujudega. Sagedased on pikad, paralleelsed turbavõtu kraavid, millede laius on otsast lõpuni 1 kuni 8 m (näiteks eraldises 51). Sellised kraavid ulatuvad enamasti ühest kuivenduskraavist teiseni, kuid pole kraavideni kaevatud. Teised süvendid on varieeruva kujuga ning nende vahel on

⁷ Nerman, R., Lõhmus, L. 2013. Tallinna asumid ja ametlikud kohanimed. Tallinna Linnaplaneerimise Amet, Tallinn; lk 51

puutumata alad seal kasvavate puudega. Esineb nii väiksemaid (mõnekümne ruutmeetri suurus) kui suuremaid turbalõikamise alasid (1000-2000 ruutmeetrit). Turbaaukude põhjad on kinni kasvanud, põhiliselt katab seda turbasammal, kohati on süvenditesse kasvanud ka puud.

Ala katab tihe kuivenduskraavide võrk (Skeem 1). Seoses kergliiklusteede ehitamisega on teede-äärsed peakraavid puhastatud-korrastatud, puistusisesed väiksemad kraavid on taimestikust aeglaselt kinni kasvavad.

Õismäe rappa on 2018-2019⁸ rajatud 2 km pikkune valgustatud graniitsõelme-kattega terviserada⁹ (Skeem 2), mida, välitöödele tehtud vaatlustele tuginedes, kasutatakse ohtralt. Rajale pääseb kahest parklast, neist üks asub Vabaõhumuuseumi tee ääres ja teine Vana-Rannamõisa tee ääres. Vana-Rannamõisa tee parkla juures asub ka koerte harjutusväljak. Terviserada kuulub SA Eesti Terviserajad terviseradade võrgustikku. Haabersti LO ÜP kohaselt on tegemist ülelinnalise tähtsusega puhkealaga¹⁰.

Skeem 2. Õismäe raba terviserajad (skeem pildistatud infotahvlilt).

Metsas on hõre isetekkeliste radade võrk; rajad paiknevad üldjuhul kraavide mulletel, kuid üldiselt on metsade tallamiskoormus üsna madal, kui mitte öelda olematu. Turbastel aladel olevatel isetekkelistel jalgradadel on puujuured kohati pinnasest väljas ja pealt mõnikord on neilt ka koor maha kulunud. Samas tundub selline kulutamine kestnud olevat pikka aega ega näi puude kasvu vähendavat. Samuti täheldatud juurevigastusest tekkinud puidumädanikke. Vähesel määral

⁸ <https://terviserajad.ee/projekteerimis-rajad/oismae-raba-terviserada/>

⁹ <https://terviserajad.ee/rajad/oismae-raba-terviserada/>

¹⁰ Haabersti linnaosa üldplaneering. Tekstiline osa; lk 16; <https://aktal.tallinnlv.ee/static/Eelnoud/Dokumendid/ddok13153.pdf>

alustaimestiku kahjustusi ja erosiooniprobleeme, mis on tekkinud seoses kergliiklusteede ehitamisega, täheldati vaid uute kergliiklusteede äärsete kraavide nõlvadel, ent ka seal on taimestik taastumas.

Üksikutes kohtades on prügi maas, paari koha peal on rajatud roigastest onn (eraldised 54, 57, 65), kohati on kraavidele improviseeritud lamapuidust purdeid. Mitmes kohas on jälgi aastate või aastakümnete tagustest turbapinnase põlengutest.

Foto 2. Metsastuv turbalõikamise kraav HK ala keskosas.

Foto 3. Aeglaselt kinnikasvav kuivenduskraav ala keskosas.

Foto 4. Isetekkelised liikumisrajad on tekkinud peamiselt kraavipervedel olevatele mulletele.

Foto 5. Õismäe raba kergliiklusteid kasutatakse aktiivselt nii tänavatele alternatiivse võimalusena läbivliikluseks, kui ka jalutamiseks ning sportimiseks.

2.2 Õismäe raba ajaloolisest kujunemisest

Õismäe raba asub endise Haabersti mõisa maadel Fischmeisteri (Vismeistri) küla lähedal (1725. aastast kuulusid mõisale Fismeistri, Kadaka, Kakumäe, Õismäe ja Mustjõe külad¹¹). Haabersti mõis (*Haberst, Habers, Habers Hof*) oli praeguse Tallinna linna alal asunud linnamõis, mis asus umbes praeguse loomaia peasissepääsu kohal kahel pool Paldiski maanteed¹². Juba 1561. a on seda Tallinna lähiala nimetatud *Habris*, mistõttu on arvatud, et Haabersti mõis linnamõisana eksisteeris juba 16. sajandi lõpul (saksa keeles tähendab „Habers Hof“ otsetõlkes "kaera mõisa")¹³. Rootsi aja (17. sajandi) lõpus riigistati Tallinnale kuulunud Haabersti mõis. Pärast Põhjasõja lõppu 1721 mõis tagastati linnale¹⁴. Haabersti mõis oli üks tähtsamaid linnalähedasi mõisaid: Paldiski maanteed kutsuti enne 20. sajandit Haabersti maanteeks nime (*Habersche Heerstrasse*), samuti kutsuti Kopli lahte ja Harku järve vastavalt siis Haabersti laheks ja Haabersti järveks¹⁵. Õismäe nimi - tuleneb Eismeggi külast, mis omakorda saanud arvatavasti nime toona ranniku rabastuvatel heinamaadel rohkesti kasvavanud rootsi kukitsa (*Cornus suecica*; tänases Eestis III kaitsekategooria liik) järgi¹⁶.

Skeem 3. Õismäe raba u 17. sajandi teisel poolel (1892. a koopia). Grenz Karte der Kayserl. Stadt Reval mit Rheinländischen Ruthen gemessen un zu Schwedischen Elen deren eine 1892 Tausend Theil vom Rheinländischen Füsse hält. Hinrick Julius Woltematen. TLA.149.4.5:1

¹¹ Nerman, R. 2002. Kadaka külast Mustamäeni. Mustamäe, september 2002, nr 101; <https://www.tallinn.ee/est/mustamae/Kadaka-kulast-Mustamaeni-10>

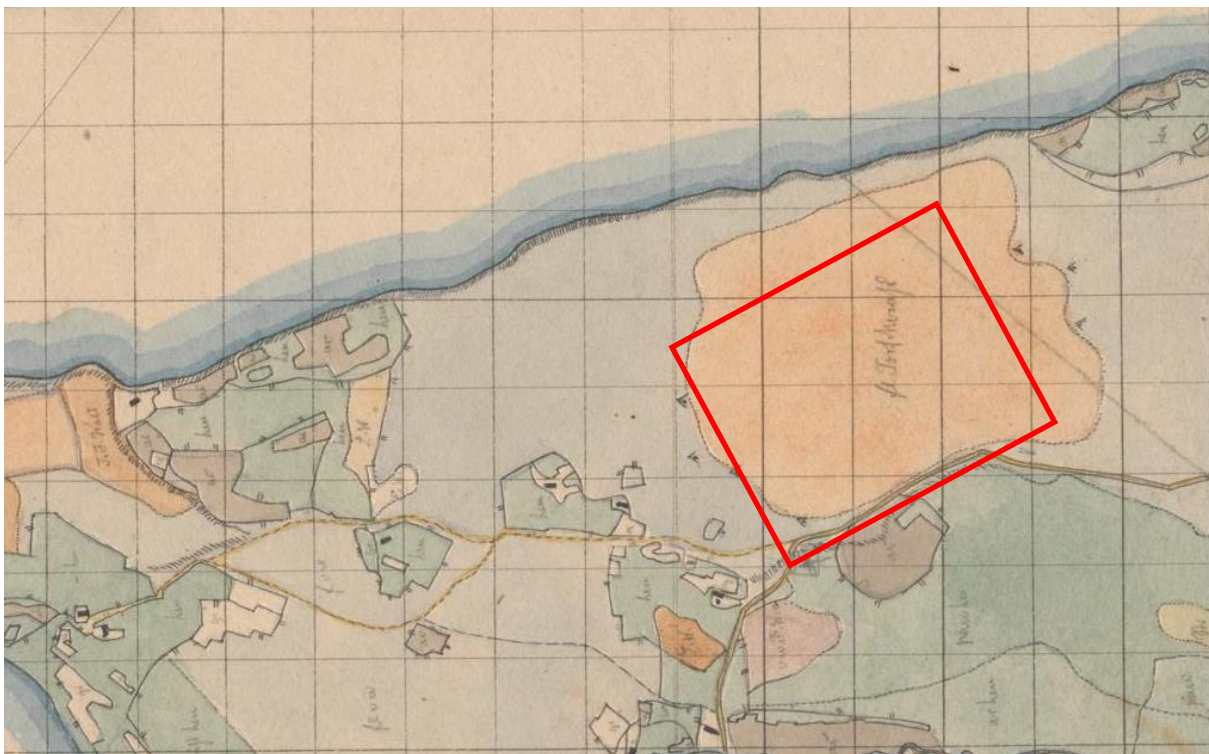
¹² <http://www.mois.ee/harju/haabersti.shtml>

¹³ Nerman, R. 2002. Kadaka külast Mustamäeni. Mustamäe, september 2002, nr 101; <https://www.tallinn.ee/est/mustamae/Kadaka-kulast-Mustamaeni-10>

¹⁴ Nerman, R. 2002. Kadaka külast Mustamäeni. Mustamäe, september 2002, nr 101; <https://www.tallinn.ee/est/mustamae/Kadaka-kulast-Mustamaeni-10>

¹⁵ <https://seiklused2015.blogspot.com/2013/>

¹⁶ <http://jaakjuske.blogspot.com/2015/01/haabersti-linnaosa-asumite-nimede-lugu.html>

Skeem 4. Õismäe raba 19. sajandi II poolel Haabersti mõisamaade kaardil, millel on raba ala märgitud pruuniga ja peale kirjutatud Forstmorast. Väljavõtte kaardist - Karte von dem Gut Habers. EAA.854.4.800 leht 1.

Skeem 5: Õismäe raba Haabersti mõisa plaanil 19. sajandi II poolel. TLA.149.4.377.

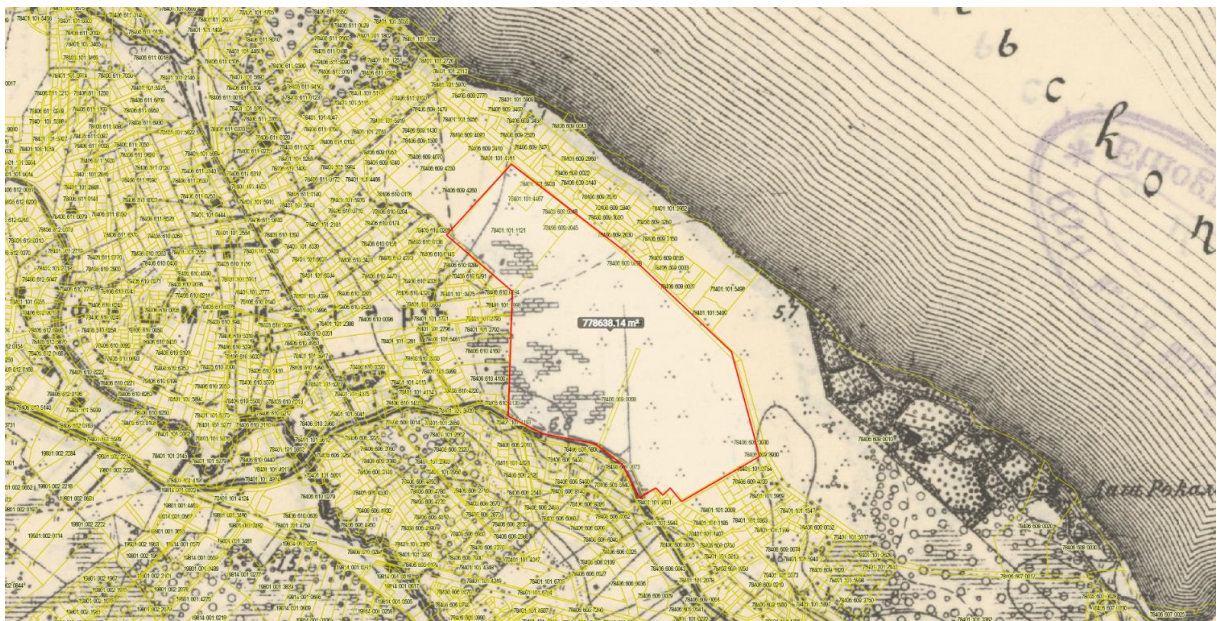
Vismeistri (ka Fišmeistri, Fischmeistri ja Fissmeistri) küla kohta on vanimad andmeid 1515.aastast¹⁷. Pärimuse järgi sai küla oma nime seal keskajal elanud Toompea linnuse kalameistri (saksa k.

¹⁷ <http://entsyklopeedia.ee/artikkel/vismeistri>

Fischmeister) järgi¹⁸, kes varustas ordupealikut kalaga. Küläs asus Fischmeisteri mõis (*Fischmeisterhof*), mis oli Haabersti karjamõis. 18. sajandi II poolest omandas selle Eestimaa toonane kuberner, Peeter III sugulane, prints Peter August Friedrich von Schleswig-Holstein-Sonderburg-Beck¹⁹.

Eesti Vabariigi ajal alustati 1934. a Öismäe raba asundamist linnaagronoom Eduard Viirsoo kavandite järgi, nagu varem oli alustatud ka Rae ja Tondi raba osades²⁰. Öismäe raba asundus kavandati endise Haabersti mõisa maadele Kopli lahe, Rocca al Mare, Kakumäe ja Vana-Rannamõisa tee vahelisele alale. Kuna maatüki soetamisel tehti soodustusi, siis soovijaid leidis ja juba 1937. aastaks on ehitatud maantee, kraavitus ning valminud esimesed talusüdamed²¹. Asundust ei plaanitud vaid Turba raba ja Ühine turbaraba kruntidele (Skeem 8), millest esimene jäi Tallinna turbatööstuse maadel ja teine asunikele ühikasutuseks – praegune Öismäe raba ongi säilinud suuresti nende kahe maa-ala piirides.

Turba lõikamisega Öismäe rabas tegeldi juba 19. sajandil (Skeem 6), kui seda varuti peaaesjalikult kütteks ja ka loomadele allapanuks. Turba lõikamisega jätkati ka peale Eesti iseseisvumist kuni II maailmasõjani, kusjuures lähtudes 1930-te topokaartidest on alust arvata, et turba tootmine isegi suurenes (Skeem 7). Turba tootmine toimus ka peale sõda 1950-1970-ndatel, kui freesturvast varuti peaaesjalikult loomadele allapanuks²². Turbalõikamisest jäänud sirgeservalised turbavarumiskraavid ühes kuivenduskraavide ja nende servadesse laotud pinnasevallidega ilmestavad rabametsa alust tänini.

Skeem 6. Öismäe raba Vene üheverstasel kaardil (u 1900). Kaardil on näha ulatuslikud piirkonnad raba lääneosas, kust turvast lõigatakse (<https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/ajalooline>).

¹⁸ <http://jaakjuske.blogspot.com/2015/01/haabersti-linnaosa-asumite-nimede-lugu.html>

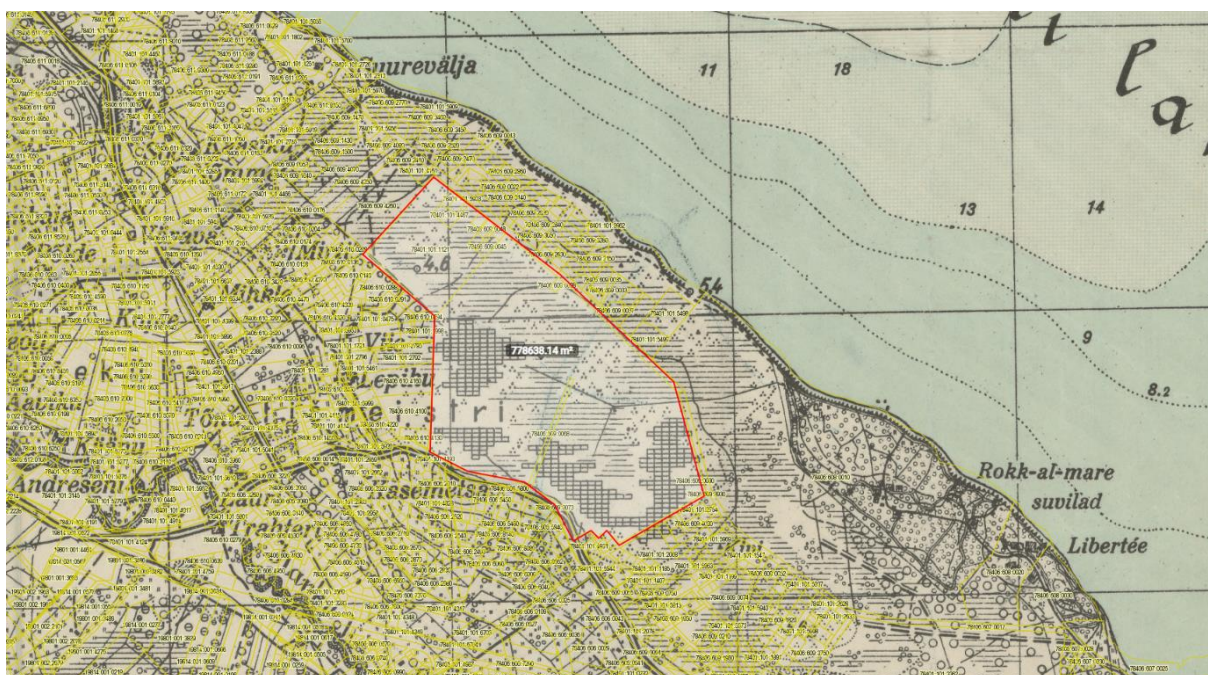
¹⁹ Kotšinev, J. Kuulus Eestimaa kindral-kuberner

Prints Peter August Friedrich Schleswig-Holstein-Sonderburg-Beck. Kultuur ja Elu; http://kultuur.elu.ee/ke528_sonderburg_beck.htm

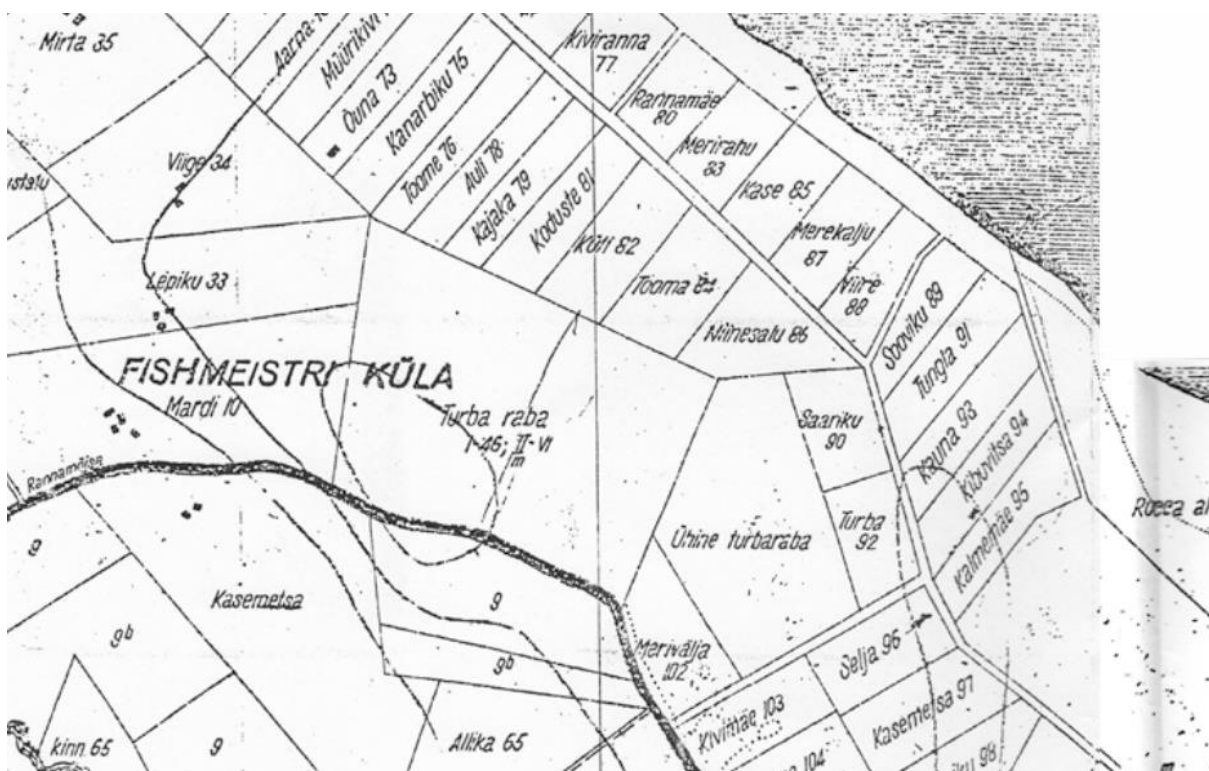
²⁰ Lutssepp, E. 2016. Linnaametnikud soosunikeks. Tallinna külje alla 1930. aastatel rajatud Öismäe asundus. Eesti Vabahoiumuuseumi toimetised 5

²¹ Riigihoidja K. Päts käis vaatamas Öismäe raba asundamist. Uus Eesti, 28. september 1937, nr 263; lk 1

²² Kase, I. 1955. Toodetakse alusturvast. Harju Elu, 23. august 1955, nr 100; lk 3

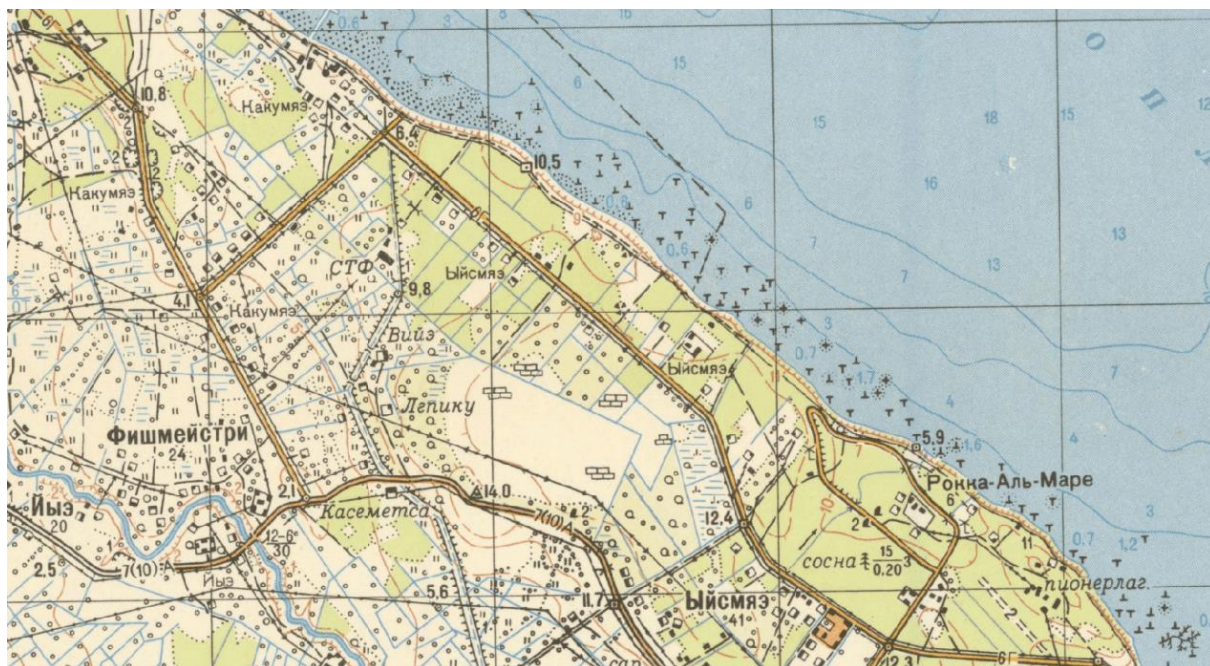
Skeem 7. Õismäe raba 1925-1935 EV topokaardil. Kaardil on näha ulatuslikud piirkonnad raba lääne ja lõunaosas, kust turvast lõigatakse (<https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/ajalooline>).

Skeem 8. Fragment Õismäe asunduse plaanist (1939). Praegune Õismäe raba jääb suuresti kruntidele Turba raba ja Ühine turbaraba. ERA 112.3.112.²³

²³ Lutssepp, E. 2016. Linnaametnikud soosunikeks. Tallinna külje alla 1930. aastatel rajatud Õismäe asundus. Eesti Vabaõhumuuseumi toimetised 5

Skeem 9. Õismäe raba 1966-1986 NL topokaardil. Alal on näidatud turbatootmine (<https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/ajalooline>).

Turbatootmise lõpetamisel on raba muutunud linnametsaks. Tallinna rohealade teemaplaneeringus on Õismäe raba käsitletud osana Tallinna rohestruktuuri nn III rohelisest radiaalist²⁴. 2018-2020. a on rajatud rabasse kergliiklusteed, kaks parklat ja koerte harjutusväljak.

2.3 Maakasutus

Hoolduskava alaga seotud maakasutus on esitatud alljärgnevas tabelis (seisuga 29.06.2021).

Tabel 1. HK ala koosseisu kuuluvad maaüksused.

Jrk nr	Katastritunnus	Lähiaadress	Pindala	Maakasutus	Maa sihtotstarve
1	78406:609:0072	Vabaõhumuuseumi tee 63	636863 m ²	Metsamaa 584524 m ² ; õuema 1142 m ² ; muu maa 51197 m ²	Üldkasutatav maa 100%
2	78406:609:0068	Vana-Rannamõisa tee 6c	6030 m ²	Metsamaa 5674 m ² ; muu maa 356m ²	Üldkasutatav maa 100%
3	78401:101:1121	Veerise tn 7	103859 m ²	Looduslik rohumaa 3209 m ² ; Metsamaa 94830 m ² ; Õuema 311 m ² ; Muu maa 5509 m ²	Üldkasutatav maa 100%

²⁴ Tallinna rohealade teemaplaneering; tallinn.ee/est/ehitus/Tallinna-rohealad

2.4 Huvigrupid

Õismäe raba peamised huvigrupid on tervisesportlased, kohalikud elanikud, kohalik omavalitsus ja Muinsuskaitseamet.

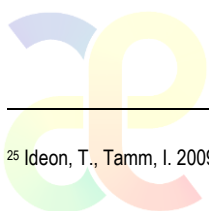
Tabel 2. Tähtsamad huvigrupid, kelle tegevus ja huvid on seotud Õismäe rabaga.

Huvirühm	Huvid	Probleemid ja märkused
Kohalik omavalitsus/haldaja	Ala hoolduse korraldamine. Ala kasutustaristu arendamine. Kohalikele elanikele rekreatsiooni-võimaluste pakkumine, rohestruktuuri sidususe tagamine, loodusväärtuste esiletõstmine, spordi- ja liikumisvõimaluste tagamine, treeningvõimaluste loomine. Kaitsealuste liikide elupaikade hoidmine.	Metsasisese taristu ja piirnevate alade taristu ja arendustegevuse tulemusel kaob sidusus Harku järve ja mereranna vahel. Sellele on viidatud 2009. a Haabersti linnaosa ÜP KSH aruandes ²⁵ .
Kohalikud elanikud	Metsa kasutamine sportimiseks ja puhkuseks. Huvitatus piirkondliku miljöö säilimiseks.	Hirm kasutustaristu ja naabruskonnas toimuva kinnisvara arendamisega seotud looduskeskkonna vähenemise ja loodusväärtuste ja miljööväärtuste vähenemise ja kadumise osas.
Tervisesportlased, treenijad	Rekreatiivsed tegevused, treeningud, loodusväärtuste avastamine, üritustel osalemine.	Isetekkeliste radade kasutamisel tekkida võivad pinnase ja taimestiku kahjustused. Turbase pinnase tõttu on kuival perioodil enamus metsa tuleohtlik.
Muinsuskaitseamet	Tallinna vanalinna vaate säilitamine üle Kopli lahe	Vaate säilimine ei ole otseselt seotud Õismäe raba ruumiliste arengutega juhul, kui mets säilib.

2.5 Kaitsestaatus

Õismäe raba ei ole looduskaitse all ega muinsuskaitse all. Õismäe rabas ei asu muinsuskaitsealuseid objekte. HK-ga käsitletav metsaosa jääb Tallinna vanalinna vaatesektorisse (km reg nr 2589; muinsuskaitseala kaitsevöönd (Skeem 10)).

Õismäe rabas ei paikne pärandkultuuriobjekte.

²⁵ Ideon, T., Tamm, I. 2009. Haabersti linnaosa üldplaneering. Keskkonnamõju hindamine. Aruanne. Maves AS, Tallinn

Skeem 10. Tallinna vanalinna vaatesektor (<https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/kitsendused>).

2.6 Kaitsealune elustik EELIS-e andmetel

Kaitsealused taimed EELIS-e andmetel Õismäe rabas:

- *Epipactis palustris* (soo-neiuvaip; III kategooria);
- *Epipactis atrorubens* (tumepunane neiuvaip; III kategooria);
- *Platanthera bifolia* (kahelehine käolkeel; III kategooria);
- *Listera ovata* (suur käopõll; III kategooria);
- *Cornus suecica* (rootsi kukits; III kategooria).

Välitöödel rootsi kukitsa ja tumepunase neiuvaiba olemasolu ei tuvastatud.

Ala loodeosa piiril on registreeritud *Pipistrellus pygmaeus* - pügmee-nahkhiire (II kategooria) elupaik.

2.7 Kaitsealune taimestik ja VEP-d inventeerimise tulemustel

Kaitstavaid taimeliike leiti neli – kõik käpaliste sugukonnast:

- *Epipactis palustris* (soo-neiuvaip; III kategooria);
- *Dactylorhiza fuchsii* (vööthuul-sõrmkäpp; III kategooria);
- *Platanthera bifolia* (kahelehine käolkeel; III kategooria);
- *Listera ovata* (suur käopõll; III kategooria);

Kuna metsad on valdavalt keskealised, siis vääriselupaiku ega sarnaste tunnustega alasid ei tuvastatud.

Foto 6. Vööthuul-sõrmkäpp Õismäe raba kergliiklustee muldel.

2.8 Elustik PlutoF andmebaasi jm avalike allikate järgi

PlutoF andmebaasi järgi on alal registreeritud (vaadatud 20.07.2021):

- 5 taimeliiki;
- 5 seene- ja samblikuliiki;
- 9 putukaliiki;
- 20 linnuliiki;
- 20 muud liiki (fauna).

2006 a. MTÜ Tallinna Linnuklubi läbi viidud uuringu kohaselt²⁶ on Õismäe raba linnustik liigirikas, registreeriti 92 linnuliiki, neist 52 olid haudelinnuliigid. Aruande kohaselt on tõenäoline, et alal võivad pesitseda või seda toitumiseks kasutada järgmised kaitsealuse linnuliigid:

- *Accipiter nisus* (raudkull; III kaitsekategooria);
- *Accipiter gentilis* (kanakull; III kaitsekategooria);
- *Asio otus* (kõrvukräts; III kaitsekategooria);
- *Jynx torquilla* (väänkael; III kaitsekategooria);
- *Dryocopus martius* (musträhn; III kaitsekategooria);
- *Dendrocopos minor* (väike-kirjurähn; III kaitsekategooria);
- *Ficedula parva* (väike-kärbsenäpp e väiketikk; III kaitsekategooria).

Peatuvatest liikidest on alal kohatud veel:

- *Pernis apivorus* (herilaseviu; III kaitsekategooria);
- *Picus canus* (hallpearähn; III kaitsekategooria);
- *Dendrocopos leucotos* (valgeselg-kirjurähni; II kaitsekategooria).

²⁶ Tallinna rohealade linnustik. Aruanne 2006. MTÜ Tallinna Linnuklubi, Tallinn; lk 31

Muu fauna osas on tegemist samuti olulise refuugiumiga metsafaunale. Õismäe rabas on kohatud tavapäraseid metsa-loomaliike, sh põtru (*Alces alces*), metskitsi (*Capreolus capreolus*), rebaseid (*Vulpes vulpes*), kährikuid (*Nyctereutes procyonoides*), harilikke rästikuid (*Vipera berus*; III kaitsekategooria), arusisalikke (*Zootoca vivipara*), kärnkonnasid (*Bufo sp.*) ja rohukonnasid (*Rana temporaria*; III kaitsekategooria) jt²⁷.

3 Taimestik, mets

3.1 Kasvukohatüübid, rohttaimestik

3.1.1 Üldkirjeldus

Õismäe raba katavad tänapäeval valdavalt keskealised männienamusega puistud, milles paiguti kasvab ka kaski ja haabu. Ala on olnud kraavitatud-kuivendatud juba pikka aega, vanad turbavõtukohad katavad suuri alasid. Männikute alustaimestik domineerivad mustikas, sinikas ja sookail koos palu-härgheina, sageli ka tupp-villpea ning rabamurakaga. Siin-seal kasvab suurte kogumikena kattedekold. Vanad kraavid ja turbaaugud on mattunud turbasammaldesse ja neis kasvab jõhvikat, tupp-villpead, aga ka küüvitsat, rabamurakat jt rabataimi.

Uuringuala loodenurk on kõrgem ja kuivem. Männikutele lisaks leidub siin ka kase-, haava- ja kuuseenamusega metsatukki. Siin-seal metsas kasvab üksikuid suuri-eakaid kuuski, kaski ja haabu. Alusmetsa moodustavad valdavalt kased, pihlakad, vähem raagremmelgad ja toomingad. Rohu- ja puhmarindes annavad ilmet mustikas, leseleht, maikelluke, laiguti aga jänesekapsas või turvaskannike. Paiguti muud liigid kaovad ja metsaalust täidavad ainult tihedad-kõrged-vanad mustikapuhmad. Paremates valgusoludes lisanduvad mustikale palu-härghein, võnk-kastevars ja mets-tähthein.

Väga rikkaliku taimestikuga kohad on hiljuti rajatud kergliiklusteede ja rekonstrueeritud kuivenduskraavide servades. Kraavides kasvab palju turbasamblaid ja hallikat tarna, sagedad on ka harilik nurmikas, karvane pajulill ja soo-ohakas. Eriti liigirikkad on need kraaviperved ja teeservad, kuhu on hiljuti haljastamise käigus toodud viljakat mulda. Suur hulk liike ala pikast liiginimekirjast kasvavad ainult siin.

Võõrliike kasvab alal mõõdukalt. Kõige rohkem leidub neid majapidamiste naabruses metsas, kuhu need on küllap viidud koos aiaprahiga. Mõnes kohas katab lõhnav kuslapuu mitmeid ruutmeetreid metsaalust.

Välitööde käigus leiti uurimisalalt 227 liiki kõrgemaid soontaimi. Taimede nimekiri on esitatud alljärgnevas tabelis (Tabel 3).

²⁷ Izmailova, Z. 2018. Säilitame Õismäe raba elurikkuse. Haabersti Postipoiss, 8. juuni 2018, nr 6 (305); lk 2

Tabel 3. Õismäe raba soontaimede nimekiri.

Nr	Liik ladina keeles	Liik eesti keeles
	<i>Abies sp.</i>	nulg
	<i>Achillea millefolium</i>	harilik raudrohi
	<i>Aegopodium podagraria</i>	harilik naat
	<i>Agrostis capillaris</i>	harilik kastehein
	<i>Agrostis gigantea</i>	suur kastehein
	<i>Agrostis stolonifera</i>	valge kastehein
	<i>Alisma plantago-aquatica</i>	harilik konnarohi
	<i>Alnus incana</i>	hall lepp
	<i>Alopecurus geniculatus</i>	põlvjas rebasesaba
	<i>Alopecurus pratensis</i>	aasrebasesaba
	<i>Amelanchier spicata</i>	tähktoompihlakas
	<i>Anchusa officinalis</i>	harilik imikas
	<i>Andromeda polifolia</i>	harilik küüvits
	<i>Anemone nemorosa</i>	võsaülane
	<i>Anemone ranunculoides</i>	kollane ülane
	<i>Angelica sylvestris</i>	harilik heinputk
	<i>Anthoxanthum odoratum</i>	lõhnav maarjahein
	<i>Anthriscus sylvestris</i>	metsharakputk
	<i>Anthyllis vulneraria</i>	harilik koldrohi
	<i>Arctium tomentosum</i>	villtakjas
	<i>Arenaria serpyllifolia</i>	harilik liivkann
	<i>Arrhenatherum elatius</i>	kõrge raikaerik
	<i>Artemisia absinthium</i>	koirohi
	<i>Artemisia vulgaris</i>	harilik puju
	<i>Athyrium filix-femina</i>	harilik naistesõnajalg
	<i>Barbarea arcuata</i>	kaarkollakas
	<i>Berteroa incana</i>	hall kogelearohi
	<i>Betula pendula</i>	arukask
	<i>Betula pubescens</i>	sookask
	<i>Bromus inermis</i>	ohtetu luste
	<i>Bunias orientalis</i>	harilik tõlkjas
	<i>Calamagrostis arundinacea</i>	metskastik
	<i>Calamagrostis canescens</i>	sookastik
	<i>Calamagrostis epigeios</i>	jäneskastik
	<i>Calamagrostis neglecta</i>	püstkastik
	<i>Calluna vulgaris</i>	kanarbik
	<i>Campanula persicifolia</i>	suureõiene kellukas
	<i>Capsella bursa-pastoris</i>	harilik hiirekõrv
	<i>Carduus crispus</i>	kähar karuohakas
	<i>Carex canescens</i>	hallikas tarn
	<i>Carex cespitosa</i>	mätastarn
	<i>Carex flacca</i>	vesihaljas tarn
	<i>Carex globularis</i>	keratarn
	<i>Carex hirta</i>	karvane tarn
	<i>Carex leporina</i>	jänestarn
	<i>Carex limosa</i>	mudatarn
	<i>Carex nigra</i>	harilik tarn
	<i>Carex pallescens</i>	kahkjass tarn
	<i>Carex pilulifera</i>	põngastarn
	<i>Carex rostrata</i>	pudeltarn
	<i>Carex spicata</i>	lakktarn
	<i>Centaurea jacea</i>	arujumikas
	<i>Cerastium fontanum</i>	harilik kadakkaer
	<i>Chamomilla suaveolens</i>	lõhnav kummel
	<i>Chelidonium majus</i>	harilik vereurmarohi

Nr	Liik ladina keeles	Liik eesti keeles
	<i>Cirsium arvense</i>	põldohakas
	<i>Cirsium palustre</i>	sooohakas
	<i>Cirsium vulgare</i>	tuliohakas
	<i>Convallaria majalis</i>	harilik maikelluke
	<i>Conyza canadensis</i>	kanada pujukakar
	<i>Corylus avellana</i>	harilik sarapuu
	<i>Crepis paludosa</i>	sookoeratubakas
	<i>Crepis tectorum</i>	liivkoeratubakas
	<i>Dactylorhiza fuchsii</i>	vööthuulsõrmkäpp
	<i>Deschampsia cespitosa</i>	luhtkastevars
	<i>Deschampsia flexuosa</i>	võnkkastevars
	<i>Descurainia sophia</i>	rihupeenlook
	<i>Dianthus barbatus</i>	habenelk
	<i>Dryopteris carthusiana</i>	ohtene sõnajalg
	<i>Dryopteris expansa</i>	laiuv sõnajalg
	<i>Echium vulgare</i>	harilik ussikeel
	<i>Eleocharis palustris</i>	sooalss
	<i>Elymus caninus</i>	koera-orashein
	<i>Elymus repens</i>	harilik orashein
	<i>Epilobium adenocaulon</i>	metspajulill
	<i>Epilobium angustifolium</i>	ahtalehine põdrakanep
	<i>Epilobium hirsutum</i>	karvane pajulill
	<i>Epilobium montanum</i>	mägipajulill
	<i>Epipactis palustris</i>	sooneiuvaip
	<i>Equisetum arvense</i>	põldosi
	<i>Equisetum fluviatile</i>	konnaosi
	<i>Equisetum palustre</i>	sooosi
	<i>Equisetum pratense</i>	aasosi
	<i>Equisetum sylvaticum</i>	metsoosi
	<i>Eriophorum vaginatum</i>	tuppvillpea
	<i>Erysimum cheiranthoides</i>	põldharakalatv
	<i>Festuca arundinacea</i>	roogaruhein
	<i>Festuca ovina</i>	lambaaruhein
	<i>Festuca pratensis</i>	harilik aruhein
	<i>Festuca rubra</i>	punane aruhein
	<i>Fragaria moschata</i>	kõrge maasikas
	<i>Fragaria vesca</i>	metasmaasikas
	<i>Frangula alnus</i>	harilik paakspuu
	<i>Galega orientalis</i>	idakitsehernes
	<i>Galium album</i>	valge madar
	<i>Galium aparine</i>	roomav madar
	<i>Galium uliginosum</i>	lodumadar
	<i>Galium verum</i>	hobumadar
	<i>Geum rivale</i>	ojamõõl
	<i>Geum urbanum</i>	maamõõl
	<i>Glechoma hederacea</i>	harilik maajalg
	<i>Glyceria fluitans</i>	harilik parthein
	<i>Gymnocarpium dryopteris</i>	harilik kolmissõnajalg
	<i>Hieracium sp.</i>	hunditubakas
	<i>Hieracium umbellatum</i>	sarik-hunditubakas
	<i>Hypericum maculatum</i>	kandiline naistepuna
	<i>Hypericum perforatum</i>	lihtnaistepuna
	<i>Juncus compressus</i>	lapik luga

Nr	Liik ladina keeles	Liik eesti keeles
	<i>Juncus effusus</i>	harilik luga
	<i>Juncus filiformis</i>	niitluga
	<i>Lapsana communis</i>	harilik linnukapsas
	<i>Lathyrus pratensis</i>	aasseahernes
	<i>Lemna minor</i>	väike lemmel
	<i>Leontodon autumnalis</i>	sügisene seanupp
	<i>Leucanthemum vulgare</i>	harilik härjasilm
	<i>Linaria vulgaris</i>	harilik käokannus
	<i>Listera ovata</i>	suur käopõll
	<i>Lolium perenne</i>	karjamaaraihein
	<i>Lonicera caprifolium</i>	lõhnav kuslapuu
	<i>Lotus corniculatus</i>	harilik nõiahammas
	<i>Luzula multiflora</i>	mitmeõiene piiphein
	<i>Luzula pilosa</i>	karvane piiphein
	<i>Lychnis flos-cuculi</i>	harilik käokann
	<i>Lycopodium annotinum</i>	kattekold
	<i>Lysimachia vulgaris</i>	harilik metsvits
	<i>Malus domestica</i>	aedõunapuu
	<i>Matricaria perforata</i>	harilik kesalill
	<i>Matteuccia struthiopteris</i>	harilik laanesõnajalg
	<i>Medicago falcata</i>	sirplutsern
	<i>Medicago lupulina</i>	humallutsern
	<i>Melampyrum nemorosum</i>	harilik härghein
	<i>Melampyrum pratense</i>	paluhärghein
	<i>Melampyrum sylvaticum</i>	metshärghein
	<i>Melica nutans</i>	longus helmikas
	<i>Melilotus albus</i>	valge mesikas
	<i>Milium effusum</i>	harilik saluhein
	<i>Moneses uniflora</i>	kuningakübar
	<i>Mycelis muralis</i>	harilik jänesealat
	<i>Myosotis arvensis</i>	põldlõosilm
	<i>Myosotis scorpioides</i>	soolõosilm
	<i>Oenothera biennis</i>	kaheaastane kuningakepp
	<i>Orthilia secunda</i>	harilik lakkleht
	<i>Oxycoccus palustris</i>	harilik jõhvikas
	<i>Pastinaca sylvestris</i>	harilik moorputk
	<i>Phleum pratense</i>	põldtimut
	<i>Picea abies</i>	harilik kuusk
	<i>Pilosella officinarum</i>	harilik karutubakas
	<i>Pilosella sp.</i>	karutubakas
	<i>Pinus sylvestris</i>	harilik mänd
	<i>Plantago major</i>	suur teeleht
	<i>Platanthera bifolia</i>	kahelehine käokeel
	<i>Poa annua</i>	murunurmikas
	<i>Poa compressa</i>	lapik nurmikas
	<i>Poa palustris</i>	soonurmikas
	<i>Poa pratensis</i>	aasnurmikas
	<i>Poa subcaerulea</i>	ligunurmikas
	<i>Poa trivialis</i>	harilik nurmikas
	<i>Polygala amarella</i>	mõru vahulill
	<i>Polygonum amphibium</i>	vesikirburohi
	<i>Polygonum arenastrum</i>	harilik linnurohi
	<i>Populus tremula</i>	harilik haab
	<i>Potentilla anserina</i>	hanijalg
	<i>Potentilla erecta</i>	tedremaran

Nr	Liik ladina keeles	Liik eesti keeles
	<i>Potentilla heidenreichii</i>	karvane maran
	<i>Primula veris</i>	harilik nurmenukk
	<i>Prunella vulgaris</i>	harilik käbihein
	<i>Pteridium aquilinum</i>	kilpjalg
	<i>Pyrola media</i>	keskmise uibuleht
	<i>Pyrola minor</i>	väike uibuleht
	<i>Pyrola rotundifolia</i>	ümaralehine uibuleht
	<i>Quercus robur</i>	harilik tamm
	<i>Ranunculus acris</i>	kibe tulikas
	<i>Ranunculus polyanthemus</i>	mitmeõiene tulikas
	<i>Ranunculus repens</i>	roomav tulikas
	<i>Rorippa palustris</i>	sookerss
	<i>Rubus caesius</i>	põldmurakas
	<i>Rubus chamaemorus</i>	rabamurakas
	<i>Rubus idaeus</i>	harilik vaarikas
	<i>Rumex acetosa</i>	hapu oblikas
	<i>Rumex acetosella</i>	väike oblikas
	<i>Rumex longifolius</i>	koduoblikas
	<i>Rumex obtusifolius</i>	tõmbilehine oblikas
	<i>Rumex thyrsiflorus</i>	aasoblikas
	<i>Sagina procumbens</i>	lamav kesakann
	<i>Salix aurita</i>	kõrvpaju
	<i>Salix caprea</i>	raagremmelgas
	<i>Salix myrsinifolia</i>	mustjas paju
	<i>Salix pentandra</i>	raudremmelgas
	<i>Salix phylicifolia</i>	kahevärvine paju
	<i>Salix starkeana</i>	verkjas paju
	<i>Sambucus racemosa</i>	punane leeder
	<i>Schoenoplectus lacustris</i>	järvkaisel
	<i>Scirpus sylvaticus</i>	metskõrkjas
	<i>Scrophularia nodosa</i>	harilik sealõuarohi
	<i>Silene pratensis</i>	valge pusurohi
	<i>Solidago canadensis</i>	kanada kuldvits
	<i>Solidago virgaurea</i>	harilik kuldvits
	<i>Sonchus arvensis</i>	põldpiimohakas
	<i>Sorbaronia mitschurinii</i>	must aroonia
	<i>Sorbus aucuparia</i>	harilik pihlakas
	<i>Sparganium sp.</i>	jõgitakjas
	<i>Stellaria graminea</i>	orastähthein
	<i>Stellaria holostea</i>	metstähthein
	<i>Stellaria media</i>	vesihein
	<i>Swida stolonifera</i>	võsundkontpuu
	<i>Symphoricarpos albus</i>	harilik lumimari
	<i>Trifolium hybridum</i>	roosa ristik
	<i>Trifolium medium</i>	keskmise ristik
	<i>Trifolium pratense</i>	aasristik
	<i>Trifolium repens</i>	valge ristik
	<i>Tussilago farfara</i>	paiseleht
	<i>Typha latifolia</i>	laialehine hundinui
	<i>Ulmus glabra</i>	harilik jalakas
	<i>Urtica dioica</i>	kõrvenõges
	<i>Vaccinium myrtillus</i>	harilik mustikas
	<i>Vaccinium uliginosum</i>	sinikas
	<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	harilik pohl
	<i>Valeriana officinalis</i>	harilik palderjan

Nr	Liik ladina keeles	Liik eesti keeles
	<i>Verbascum nigrum</i>	must vägihein
	<i>Verbascum thapsus</i>	üheksavägin
	<i>Veronica chamaedrys</i>	külmamailane
	<i>Veronica officinalis</i>	harilik mailane
	<i>Viburnum opulus</i>	harilik lodjapuu
	<i>Vicia cracca</i>	harilik hiirehernes
	<i>Vicia sepium</i>	aedhiirehernes
	<i>Viola canina</i>	koerakannike
	<i>Viola epipsila</i>	turvaskannike

3.1.2 Kasvukohatüübid

Puistu inventeerimisel kokku eraldati 8 kasvukohatüüpi kuuluvaid alasid. Tegemist on, tulenevalt rabametsas tehtud kuivendusest, valdavalt mustika-kõdusoo kasvukohatüübiga (halvasti lagunenu turvas), millisele vastavaid alasid on üle ¾ Õismäe rabast. Õismäe rabale on iseloomulik hästi arenenud puhmarinne, milles domineerivad mustikas (*Vaccinium myrtillus*) ja pohl (*Vaccinium vitis-idaea*). Tulenevalt kasvukohatüübist on valdavaks taimekoosluseks mustika-kõdusoo-männik²⁸.

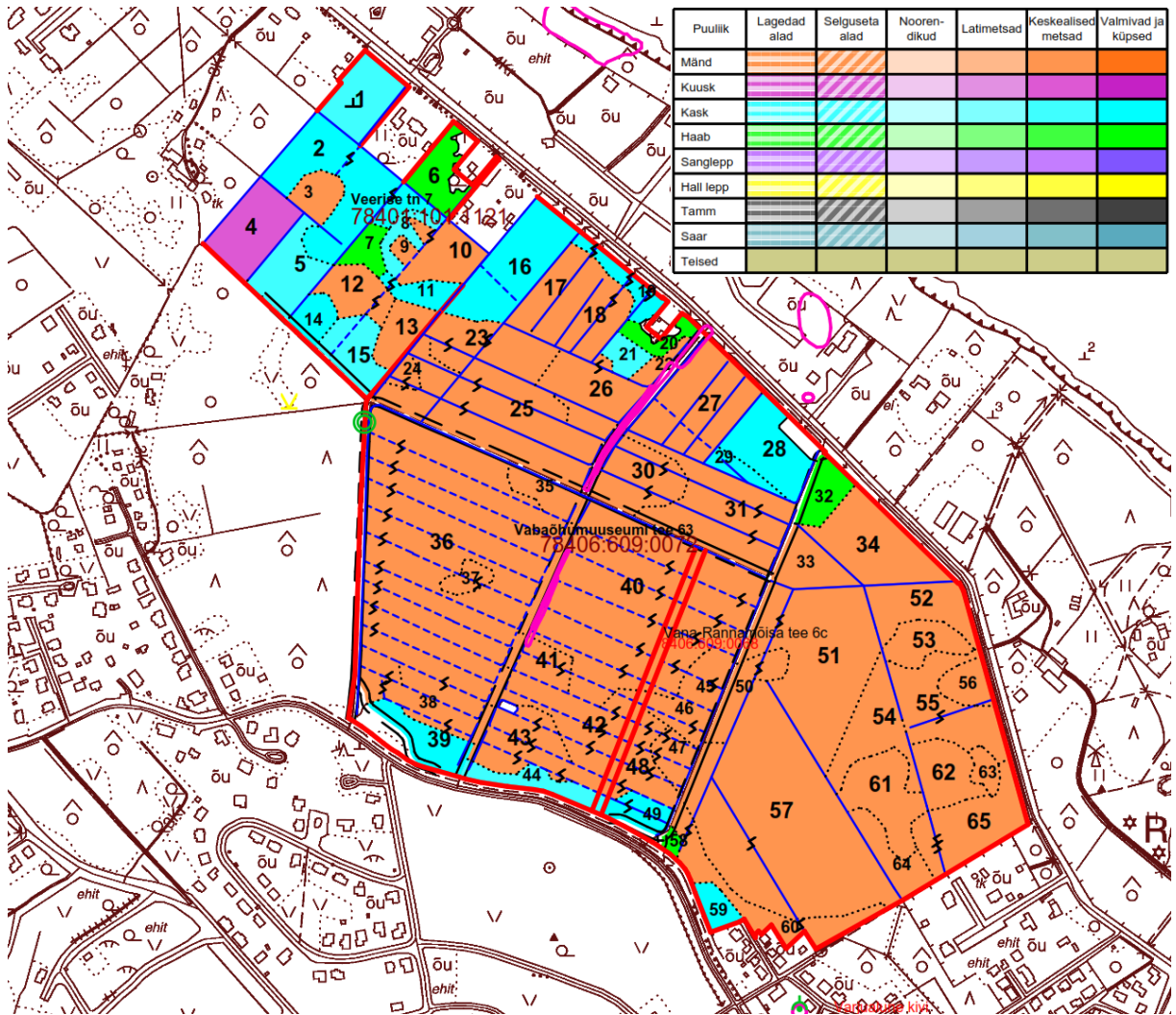
Lisaks leidub rohkem enam veel karusambla-mustika, mustika, tarna-angervaksa kasvukohatüüpidele iseloomulikke alasid. Rabale iseloomulikku raba kasvukohatüüpi, tänu kuivendusele või leida ainult pisut vähem, kui 2% inventeeritud metsast – eraldistes 37 ja 61 (Tabel 4).

Kasvukohatüüpide ruumiline paiknemine on esitatud joonisel 1.

Tabel 4. Õismäe raba metsamaa jagunemine kasvukohatüüpide järgi hektarites.

Kasvukohatüübid	Enamuspuuliik				Kokku		
	Ma	Ku	Ks	Hb	ha	%	keskm bon
Angervaksa			0,37	0,46	0,83	1,2	1,4
Jänesekapsa-mustika		1,09	0,88		1,97	2,8	1,4
Jänesekapsa-kõdusoo			0,81	0,08	0,89	1,3	2,9
Karusambla-mustika	2,06		2,93	0,28	5,27	7,4	2,5
Mustika-kõdusoo	52,07		1,54		53,61	75,4	2,3
Mustika	1,93		1,84	0,31	4,08	5,7	2,0
Raba	1,33				1,33	1,9	4,0
Tarna-angervaksa			2,48	0,62	3,10	4,4	2,8
Kokku:	57,39	1,09	10,85	1,75	71,08	100,0	2,3

²⁸ Paal, J. 1999. Eesti taimkatte kasvukohatüüpide klassifikatsioon. Tartu; lk 78

Skeem 11. Öismäe raba puistu plaan.

3.1.3 Inventeerimisel leitud kaitsealused liigid

Välitööde käigus leiti uurimisalalt 4 kaitsealust taimeliiki:

- *Epipactis palustris* (soo-neiuvaip; III kategooria);
- *Dactylorhiza fuchsii* (vööthuul-sõrmkäpp; III kategooria);
- *Platanthera bifolia* (kahelehine käolkeel; III kategooria);
- *Listera ovata* (suur käöpõll; III kategooria);

Alal kasvavad kaitsealused käpalised vajavad oma kasvukohas püsimiseks valgust ja mõõdukaid häiringuid. Populatsioonide looduskaitseline seisund on hea. Mingeid täiendavaid meetmeid nende kaitseks pole vaja ette võtta.

Leitud kaitsealuste taimede leiukohad on esitatud joonisel 1 ja tööle lisatud digitaalses andmefailis.

3.2 Puistu

Metsadest on levinud põhiliselt keskealised kõdusoo männikud, servades ja loodeosas kaasikud. Esineb üksikuid haava enamusega puistusid. Ala läänenurgas asub ka üksik kuusik.

Puistud on kõdusoo kasvukohatüübist hoolimata hea kasvuga, enamuses II boniteediga. Puistude täius varieerub – enamus on normaalse lähedase tihedusega (täius 70% ümber), kuid vahel on ka tihedaid männikuid (täius 80-90%). Kaasikutes on iseäralik, et segamini kasvavad soo- ja arukased (viimased on oluliselt kõrgemad ja jämedamad), osa sookaski on üsna kidurad ja moodustavad II rinde.

Alusmets praktiliselt puudub, servaaladel esineb vaid pihlakat.

Kaasikutes leidub ohtralt kiduraid allajäänud puid, milles ala kasutust silmas pidades (rohkem valgust ja läbipaistvust ning ruumi I rinde puudele) võiks osa eemaldada.

Osad männikud on üsna tihedad, peaaegu loodusliku isehõrenemise piiril. Aja möödudes hakkavad need puistud ise hõrenema, mis tähendab, et osad allajäänud puud kuivavad ja mõne aja möödudes kukuvad pikali, hakates nõnda metsa risustama.

Kraavide seisukord on varieeruv. Teeäärsed ja piirikraavid on enamasti korras, ala sees olevad vanad kraavid on sageli turbasamblaid täis kasvanud. Eraldises 20 on maantee ääres kraavi truup vajunud ja vesi kogunenud mõlemale poole truupi. Hetkel vee äravoolu probleemi pole, kuid see võib ajapikku tekkida.

Mitmes kohas turbasel alal on näha vanu, aastate või aastakümnete taguseid turbapinnase põlemise kohti. Uusi ulatuslikke põlengualasid pole, üks ca 100 m² suurune põlenud ala asub eraldises 17. Samas tuleb arvestada, et turbaalad jäävad tuleohtlikuks ka edaspidi ja selles osas oleks mõistlik tagada alale vajadusel juurdepääs mööda osasid kraavipervi tuletõrjele.

Teede ääres leidub üksikuid kuivanud puid, mis ohutuse mõttes tuleks üle vaadata ja vajadusel likvideerida. Näiteks eraldises 19 on vahetult maantee ääres murdunud esimese rinde haab tüvemädaniku tõttu, eraldises 22 on üks haab ohtlikult rippu.

Puistu kirjeldus vt lisa 2, puistu plaan vt Skeem 11 ja joonis 1.

3.3 Õismäe raba taimestiku väärtused, kaitse-eesmärgid, ohud ja meetmed väärtuste säilitamiseks

Väärtused/kaitse-eesmärgid:

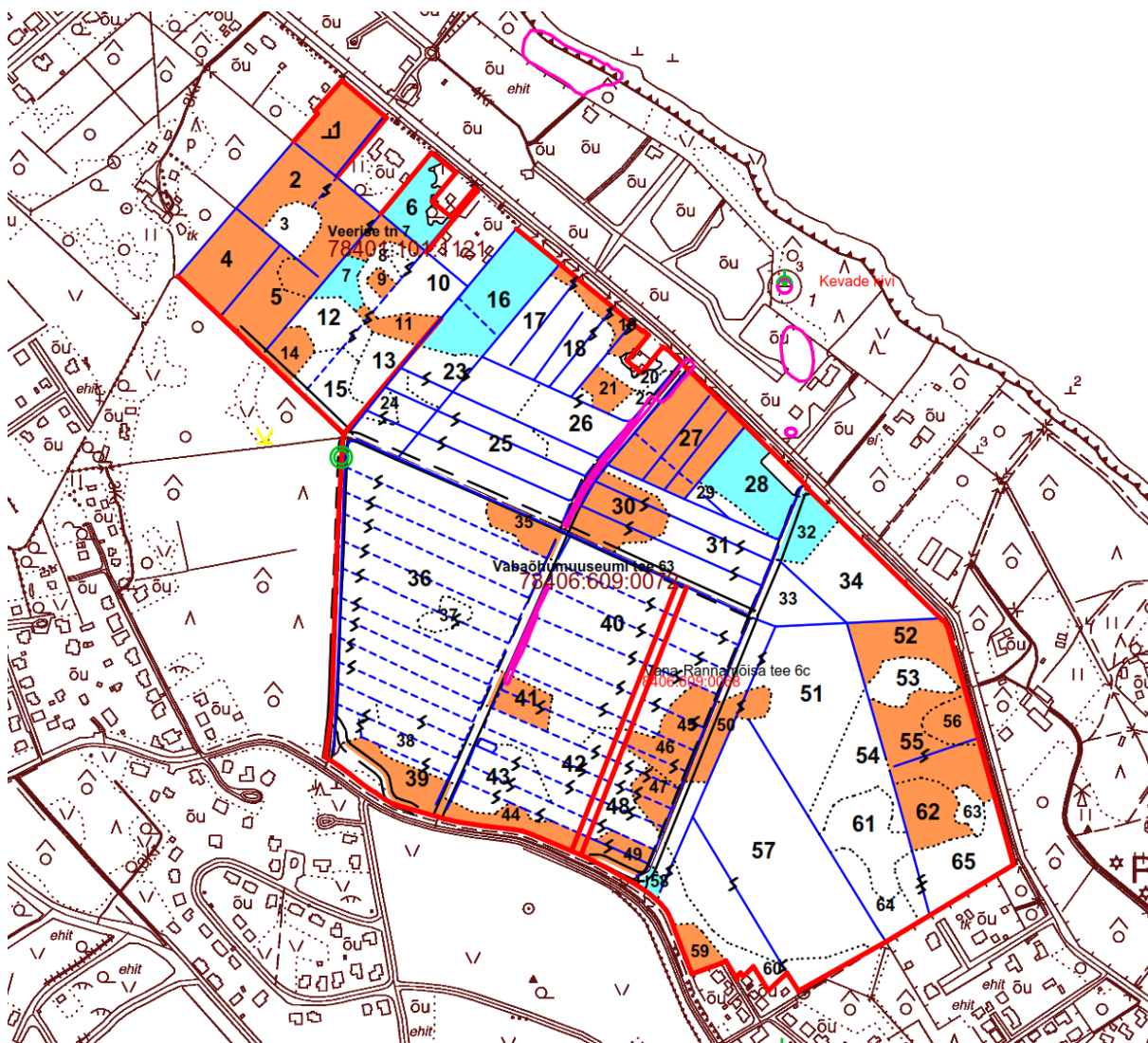
- metsa kui ökoloogiliselt olulise tervikmassiivi ja selle koosluste säilitamine;
- kaitsealuste liikide kasvukohtade ja elupaikade säilitamine;
- roheliste linkide säilitamine Harku järve, Rocca-al Mare ja Kopli lahe kalda-alade vahel.

Ohud/probleemid:

- kinnisvaraarendusega toimuv looduslike alade hävitamine ja keskkonnatingimuste muutmine naabruskonnas ja nn linkaladel, mis põhjustab elupaikade ja kasvukohatingimuste halvenemist ning muutumist metsa piirialadel;
- täiendava, raadamist ja keskkonnatingimuste muutmist põhjustava kasutustaristu loomine metsaaladele.

Meetmed:

- säilitada väljakujunenud mets olemasoleva konfiguratsiooniga metsana – see on parim nii kaitsealuse kui mittekaitsealuse elustiku säilitamiseks;
- mitte rajada täiendavat kasvutingimusi muutvat või/ja raadamist vajavat taristut;
- soovitatavalt läbi viia lisa 2 kohased raied eraldistes: 1-5, 9, 11, 14, 21, 27-28, 30, 32, 35, 39, 41, 44-47, 49-52, 55, 56, 62 (Skeem 12).

Skeem 12. Lisa 2 kohased raied: oranžiga on näidatud eraldise, kus on soovitatav teha harvendusraie, sinisega eraldised, kus on soovitatav teha valikraie.

Kaitsealuse taimeistiku hoidmiseks eraldi meetmed ei ole vajalikud (vt ka ptk 3.1.3).

Neutraalsed arengud ja meetmed

Teatud arenguid põhjustab kraavide kinnikasvamine, mille käigus hakkab mets tasapisi muutuma niiskemaks ja selle tagajärjel soodustub rabastumisprotsess. Ökoloogilises plaanis ei ole tegemist probleemiga, vaid, arvestades seda, et Harku järv saab suure osa toitest Õismäe rabast, pigem soodsa arenguga. Kui säilib ettevalmistatud teedevõrk, ei ole protsess probleemne ka kasutajatele, niiskuse suurenemisega halvenevad vaid ette valmistamata teedega metsaosade kasutusvõimalused.

Kraavid kinnikasvamise muutuvas kasvutingimused, mistõttu rohttaimestiku ja puhmarinde liigiline koosseis hakkab muutuma; kuna enamus kaitsealuseid liike kasvab teetammidel, siis nende kasvutingimusi aeglane rabastumine oluliselt ei muuda. Seepärast ei ole kraavide puhastamine primaarne ega isegi vajalik tegevus.

Vastavalt lisale 2 kavandati majandustegevusena küpsetesse metsadesse aegjärgseid raied (põhiliselt kaasikud) ja keskealistesse tihedatesse puistudesse harvendusraiet. Kaasikute raie mõte oleks eemaldada kidurad teise rinde puud, raiuda alusmets ning harvendada veidi ülarinnet. Sellega tõuseks puistute läbipaistvus ja valgustingimused. Osad männikud on üsna tihedad, peaaegu loodusliku isehõrenemise piiril. Sinna kavandati harvendusraieid, et neid veidi hõrendada. Vastasel juhul hakkavad need puistud ise hõrenema, mis tähendab, et osad allajäänud puud kuivavad ja mõne aja möödudes tekib suhteliselt palju jalal seisvat kuiva, mis võib olla ohtlik teede ääres ja metsas juhuuutajatele. Ökoloogiliselt ei ole kumbki raie samas otseselt koosluse toimimiseks vajalik, primaarne on, et teede ääres jalal kuivanud puud ei ohustaks puhkeala kasutajaid. Seepärast ei ole puistu harvendamine primaarseks tegevuseks.

3.4 Muu elustik

Õismäe rabas on elupaigad kaitsealusele linnustikule. Pesitsemistingimuste hoidmiseks on vajalik mets säilitada vähemalt olemasolevas seisus. Alal elavate putukate ja muu fauna kohta täpsemaid andmeid ei ole. Välitöödel nähti märke ka ptk-s 2.8 viidatud metsafaunast. Ka nende ja muu metsa elustiku seisukohalt on primaarne metsa säilimine metsana.

Oleva metsa peamiseks väärtuseks ja kaitse-eesmärgiks on liigirikas ökoloogiliselt isetasakaalustuva massiivi säilitamine ja kaitsealuse elustiku elupaikade hoidmine.

Peamiseks ohuks on pesitsuspaikade hävimine või vähenemine kasutuskooormusest või taristu arendustegevusest tulenevalt. Probleemina on muuhulgas kohalike elanike poolt välja toodud ringi jooksvad koerad, kes hävitavad linde ja noori metsloomapoege²⁹.

Peamiseks kaitsemeetmeks on olemasoleva metsamassiivi säilitamine olemasolevates piirides tervikuna.

2006.a linnustiku-uuringus on öeldud³⁰:

„Kakumäe ja Õismäe raba /.../ olulisus linnustikule seisneb nende asukohas. Kõik need rohealad asuvad Tallinna lääne- ja põhjaosa läbival lindude rändeteel (nn. LääneTallinna rändetee). Kevadeti ja sügiseti peatub Haabersti metsades ja metsatukkades arvukalt värvulisi, aga ka teisi rändavaid puistulinde, kes toituvad ja puhkavad seal enne edasi rändamist. Kevadeti koonduvad värvulised rohealadele, kust nad lendavad edasi üle ja ümber Kopli lahe Kopli parkidesse ja Merimetsa metsa ning sealt edasi Paljassaare poolsaare ja Viimsi poolsaare kaudu üle Soome lahe. Sügisel kulgeb rändetee vastupidises suunas. Lisaks kasutavad neid metsaalasid toitumis- ja peatumisalana paljud kaitsealused röövlinnud (raud- ja kanakull, hiire- ja herilasviu, karvasjalg-viu, lõopistrik jt), kusjuures osad neist (lõopistrik, raud- ja kanakull) võivad neil aladel ka pesitseda“.

²⁹<https://www.ohuleht.ee/954663/kohalikud-mures-oismae-rabas-vabalt-ringi-jooksvad-koerad-murravad-kitsetallesid-ning-hirmutavad-lapsi-ja-terviseportlasi>

³⁰ Tallinna rohealade linnustik. Aruanne 2006. MTÜ Tallinna Linnuklubi, Tallinn; lk 7

Linnustikule vajalike meetmetena on soovitatud säilitada mets mitmerindelise loodusliku massiivina, milles leidub vanu lamedaladvalisi mände ja vähendada tallamist väljaspool radasid ning vältida võimalikult häiringuid haudeperioodil. Samuti on samas uuringus viidatud ka sellele et tuleb kasutajatelt nõuda oma koerte karjatamist koerteplatsil ja mitte lasta neil suvaliselt metsas ringi joosta; sama kehtib ka kasside jt lemmikloomade kohta. Samuti on linnustiku-uuringus soovitatud Haabersti metsadesse mitte rajada koerteplatse³¹.

Kuna Õismäe rabas teada nahkhiirte elupaigad, tuleb selles piirkonnas säilitada olev, välja kujunenud keskkond - nahkhiired võivad kasutada sobivad varjupaiku järjest aastaid³².

4 Hooned ja rajatised

4.1 Hooned

Hoolduskava hooneid ja tehnorajatisi ei käsitle.

4.2 Teed

Parki on rajatud heas korras graniitsõelmekattega kergliiklusteed, mille hoidmiseks tuleb tagada jooksev hooldus vastavalt Tallinnas kehtivatele nõuetele (Tallinna haljastute hoolduse nõuded)³³.

Metsas leidub hulgaliselt isetekkelisi jalgradu. Jalgrajad on üldiselt heas seisundis, vaid kohati kraavide üleminekutel esineb mudastunud kohti. Praegu on kraavidest kevadise suurvee ajal üle saamiseks kohati kuhjatud oksid ja roikaid. Metsarajad praeguses seisus reguleerivad oma kasutust ise, st enamus kasutajatest eelistab ettevalmistatud teid, mistõttu metsasiseste isetekkeliste radade ja purrete hooldus ei ole vajalik.

Väärtused/kaitse-eesmärgid:

- kattega optimaalsetel trajektooridel asuvad teed aitavad kanaliseerida alal liikumist ja vähendada tallamiskoormust metsale;
- metsasisesed rajad pakuvad huvilistele võimalusi erinevate marsruutide valikuks.

Ohud/probleemid (teoreetilised):

- isetekkeliste radade kasutamise suurenemise radadega seotud tallatud alad laienevad;
- tekib täiendav erosioon radadega ristuvatel kraavipervedel;
- suureneb metsa seniste kasutajatest vähehäiritud alade kasutamine ja sellega kaasneb ala elustiku kasvu- ja elutingimuste halvenemine.

Meetmed:

- jätkata kattega teede regulaarset hooldust.

4.3 Pargimööbel, väikevormid

Õismäe rabasse on rajatud rajavalgustus, paigaldatud pinke, prügikaste ja infotahvleid ning rajatud koorteväljak Vana-Rannametsa tee äärde. Tulenevalt metsa kasutamisest tervisespordiks tuleb

³¹ Tallinna rohealade linnustik. Aruanne 2006. MTÜ Tallinna Linnuklubi, Tallinn; lk 8

³² ELFi juhend nahkhiiresõbralikele majaomanikele; http://media.voog.com/0000/0037/1265/files/juhend_majaomanikule_21.11.2016.pdf

³³ <https://www.riigiteataja.ee/akt/416042013031>

jätkata olemasoleva taristu jooksvat hooldust ja remonti. Täiendava kasutustaristu rajamine ei ole metsa säilitamiseks vajalik. Soovitav on paigaldada sissepääsude lähedale infotahvleid, mis tutvustavad Õismäe raba kui linna keskkonnas asuva suhteliselt unikaalse ökosüsteemi toimimist, ajalugu ja tähtsust, samuti hea tava reegleid metsas käitumiseks.

C. KAVANDATAVAD KAITSEKORRALDUSLIKUD TEGEVUSED

5 Taimestiku hooldustööd

5.1 Tööde tähtsusklassid, hooldusalad

Alljärgnevat peatükides on kirjeldatud hooldustöid Õismäe rabas. Iga peatüki lõpus on näidatud soovitatav tegevuse prioriteetsus alljärgnevast jaotusest lähtuvalt (vt ka seletuskirja osa E):

- esimese tähtsusklassi tegevused – hädavajalikud tegevused, milleta kaitse-eesmärkide täitmine planeeritavas ajavahemikus on võimatu, need on väärtuste säilimisele ja toimiva ohuteguri kõrvaldamisele suunatud tegevused; kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamiseks vajalik tegevus;
- teise tähtsusklassi tegevused – vajalikud tegevused, mis on suunatud väärtuste taastamisele, eksponeerimisele ja potentsiaalsete ohutegurite kõrvaldamisele;
- kolmanda tähtsusklassi tegevused – soovituslikud tegevused – tegevused, mis aitavad kaudselt kaasa väärtuste säilimisele ja taastamisele ning ohutegurite kõrvaldamisele.

Hooldustööde teostamise esmaseks eesmärgiks on metsa seisundi hoidmine ja vajadusel parandamine. HK-s ei näidata eraldi hooldusalasid, jooksva hoolduse korraldamisel tuleb lähtuda Tallinna LV määrusest „Tallinna haljastute hoolduse nõuded”³⁴, arvestades haldaja poolt Õismäe rabale määratud hooldusintensiivsuse klassist tulenevate nõuete ja mahtudega.

Soovitav on lähtuda teede ja muu kasutustaristu hooldusel IV astme hooldusintensiivsuse nõuetest, metsaalune igapäevast jooksvat hooldust ei vaja.

5.2 Raied, puistu hooldustööd

HK-ga on ette nähtud ptk 3.3 näidatud eraldises hooldusraie (vt lisa 2; Skeem 11) kokku 21,3 ha suurusel alal. Lisas 2 esitatud raie mahud on soovituslikud, raie tegemine võib toimuda vaid ettemärkimise teel, märgitud puud peab raie teostaja kooskõlastama haldaja esindajaga.

Kände ei juurita ega freesita. Üksikute suuremõõduliste (rinnasdiameetriga üle 40 cm) puude (eriti vande haabade, kuuskede, kaskede), kändude võib elustikupuudena kõrge tüükana säilitada. Tüüka kõrgus sõltub konkreetse puu eripäradest. Säilitada ei või ohtlike patogeensete liikidega (lamesüsik, juurepess, jänessaabik jms) jalal kuivanud puid, ega nende osi kõrgete kändude või lamapuiduna.

Raie- ja hooldustööde jääke võib säilitada lamapuidu-tüvedena. Ka oksahunnikud võib säilitada piirkondades, kus need ei takista metsa kasutust, ei ole potentsiaalselt tuleohtlikud ja ei häiri visuaalselt.

³⁴ <https://www.riigiteataja.ee/akt/416042013031>

Raied tuleks teha talvel, soovitavalt külmunud pinnasega ajal ja kindlasti mootorsaagidega. Kokkuvedu peaks toimuma ATV-ga (need saavad mööda kergliiklusteid ja kraavimuldeid sõita, ilma neid lõhkumata). Saadav puit võiks kompenseerida raieks tehtavad kulutused.

Õismäemetsa puistu senine hooldus on olnud asjakohane. Puistu hooldus on III tähtsusklassi töö, mille korraldab pargi haldaja.

5.3 Uuenduse ja alusmetsa raie

Õismäe rabas uuenduse ja alusmetsa raiet teha ei ole vaja.

5.4 Rohhtaimestiku hooldus

Metsa niitmine ei ole vajalik. Metsasisestel teetammidel kasvavatele kaitsealuste liikide kasvukohtadest tulenevalt on niitmine teeservades keelatud. Muid kaitsemeetmeid kaitsealused taimed spetsiaalseid kaitsemeetmeid ei vaja.

Niitmine on lubatav parklate ümbruse ja koorteplatsi ümbruse tänavatega piirnevatel haljasribadel, mis korraldatakse vastavalt Tallinna LV määrusele „Tallinna haljastute hoolduse nõuded“ ja linnaosavalitsuse poolt rohealale määratud hooldusintensiivsuse klassist tulenevate nõuetega.

Niitmine on valikuline III tähtsusklassi töö, mille korraldab metsa haldaja.

5.5 Lehekoristus

Lehekoristus tuleb teha ainult kergliiklusteedelt, parklatest ja koorteplatsilt. Metsa alt, sh isetekkelistelt radadelt, lehti ei koristata. Lehekoristus teedelt ja platsidelt korraldatakse vastavalt Tallinna LV määrusele „Tallinna haljastute hoolduse nõuded“, arvestades linnaosavalitsuse poolt rohealale määratud hooldusintensiivsuse klassist tulenevate nõuetega.

Lehtede koristamine on II tähtsusklassi töö, korraldab haldaja.

6 Muud hooldustööd

6.1 Arhitektuursete väikevormide hooldus

Arhitektuursete väikevormide, sh pargimööbel, hooldus korraldatakse vastavalt Tallinna LV määrusele „Tallinna haljastute hoolduse nõuded“ ja linnaosavalitsuse poolt rohealale määratud hooldusintensiivsuse klassist tulenevate nõuetega.

Arhitektuursete väikevormide hooldamine on I tähtsusklassi töö, mille korraldab metsa haldaja.

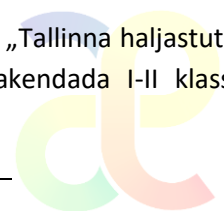
6.2 Teede hooldus

Teede hooldus korraldatakse vastavalt Tallinna LV määrusele „Tallinna haljastute hoolduse nõuded“. Arvestades ala tihedat kasutust sportimiseks on soovitatav on rakendada II klassi hooldusnõudeid.

I tähtsusklassi töö, korraldab metsa haldaja.

6.3 Prügi koristamine

Jooksev prügi koristamine rohealal korraldatakse vastavalt Tallinna LV määrusele „Tallinna haljastute hoolduse nõuded“, arvestades ka erinõudeid supelrannale. Soovitatav on rakendada I-II klassi hooldusnõudeid.

I tähtsusklassi töö, korraldab metsa haldaja.

Ühekordselt tuleb koristada lokaalne praht mõnedes eraldistes. Juhul, kui on tuvastatav prahistamise teostanud naaberkinnistute elanikus, tuleb kohutada need oma prügi metsa alt eemaldama. Eraldise nr 1 läänenurga juures on kõrvalasuvast elamust toodud metsa alla veidi prahti ning igasugust ülearust majakraami. Olmeprügiga on prahistatud ka eraldise nr 65 lääneserv elamute lähedal. Eraldises nr 4 idanurgas vedeleb paar vana madratsit noorte kuuskede all. Samuti vedeleb 5. eraldise keskel autorehve ja auto tagaiste. Eraldises 34 vedelevad tee lähedal mõned autorehvid, eraldises 64 piirikraavi lähedal on vana roostes tünn. 6. eraldisest põhja suunas, maantee ääres asuvatest hoonetest lõuna ja kagu suunas üle krundi piiri on kuhjatud kõikvõimalikku sodi, ehitusmaterjalide jääke umbes 200 ruutmeetrile. Käimla ja puukuur tundub olevat ehitatud linna maale.

I tähtsusklassi töö, korraldab metsa/naaberkinnistute haldajad.

7 Õismäe raba kaitse korraldamine

7.1 Elustiku kaitse

Kaitsealused taimed eraldi kaitset ei vaja, kasvukohtadele ei tohi kavandada tegevuspaiku, hooneid ega rajatisi.

Ohtlike puude raiete teostamise eelselt on soovitatav raiesse minevad vanemad puud, mis võiksid olla potentsiaalsed elustikupuud, üle vaadata puude elustikku tundva spetsialisti poolt, et määrata võimalikud elupaigad ja selle põhjal puude edasine staatus (raie või ohutuks tehtult säilitamine elustikupuudena).

Looduskaitsealuste liikide liigikaitset korraldab Keskkonnaamet. Kaitsealuste liikide juhuleidudest tuleb teavitada Keskkonnaametit. Kaitsealuse liigi juhuleiust teatamise korraldab pargi haldaja. Kaitsealuste liikide juhuleidude kandmine Keskkonnaregistrisse toimub jooksvalt kogu hoolduskava perioodi vältel. Otstarbekas on teostada linnustiku, nahkhiirte ja muu fauna seire ja täpsustavad uuringud nende elupaikade täpsustamiseks.

Korraldab pargi haldaja koos Keskkonnaametiga.

7.2 Metsa tähistamine

Olemasoleva viidasüsteemi ülevaatamine ja täiustamine, infotahvlite lisamine (kasutajate teavitustöö).

II-III tähtsusklassi töö, korraldab haldaja.

7.3 Nõuded puistu hooldustööde teostajatele

Puistu hooldustööd tuleb tellida kutsetunnistusega arboristilt³⁵, et vältida säilitatavate puude kahjustamist valede hooldusvõtete kasutamise tõttu. Oskamatu hoolduslõikusega nõrgestatakse puid ja tekitatakse puudele vigastusi, mille kaudu levivad puitu mädanikud.

Väljaõppeta isikute raietöö ei ole lubatud, sest võib olla eluohtlik raiujatele endile ja metsa kasutajatele, põhjustada kasvama jäävate väärtuslikumate puude vigastusi.

³⁵ <http://www.kutsekoda.ee/et/kutseregister/kutsestandardid/10508453>

7.4 Piirangud hooldustehnikale

Prügikoristus ja lehtede äravedu metsas võib toimuda sõidukiga, mille gabariidid sobivad metsa teede laiustega ja ristmike pöörderaadiustega. Suurema massiga (üle 1,5 t) hooldusmasinatega võib metsaalal teedest väljaspool liikuda erandkorral külmunud pinnasega või avariitööde tegemisel kuival perioodil. Arvestades elustiku spetsiifikat tuleb vältida müra tekitavate mootorsõidukite kasutamist lindude pesitsemise ajal.

Raie tööd ja raiejääkide väljavedu peab toimuma külmunud pinnasega. Avariitööde (tuulemurru likvideerimine jms) teostada talvel ja sellise tehnikaga, mis lõhub metsa alustaimestikku kõige vähem (ATV). Tehnika vältimatul liikumisel tekkinud pinnase- ja puistu kahjustused tuleb likvideerida esimesel võimalusel – jäljed tasandada, rikutud plats piirata kuni looduslik taimestik on taastunud.

8 Hoolduskava rakendamine

8.1 Hoolduskava kasutamine

Hoolduskava kehtib 10 aastat. Hoolduskava rakendamisel lähtuda osas E esitatud soovituslikust tegevuskavast. Jooksva hoolduse korraldamisel lähtuda Tallinnas kehtivast haljasalade hoolduse korrast (Tallinna haljastute hoolduse nõuded)³⁶ ja seni kasutatud taristu hooldusmahtudest.

8.2 Hoolduskava tulemuslikkuse hindamine

Hoolduskava perioodi keskel (soovitavalt 5. või 6. aastal) ja viimasel aastal tuleb läbi viia metsaala ülevaatus ning hinnata seni kehtinud kava rakendamise tulemuslikkust. Tulemuslikkuse hindamine on aluseks uue kava koostamisele.

HK kohane tegevus loetakse tulemuslikuks kui hooldusperioodi lõpus on mets säilinud metsailmelisena ja säilinud/suurenenud on kaitsealuse elustiku kasvukohad ja elupaigad.

8.3 Uue hoolduskava koostamine, jätkuprojektid

Uue hoolduskava koostamise vajadust hinnatakse HK perioodi lõpul. Uue HK koostamisega alustatakse käesoleva HK kehtivusperioodi viimasel aastal. Kava koostamise raames hinnatakse hoolduskava tulemuslikkust ning seatakse eesmärgid järgmiseks hoolduskavaperioodiks.

Käesoleva HK perioodil on soovitatav teha täiendavad elustiku-uuringud eeskätt sambla-, seene-, sambliku-, linnu- ja loomaliikide (sh muu fauna) tuvastamiseks ja vajadusel täiendavate kaitsemeetmete rakendamiseks.

D. TEGEVUSKAVA 2021-2031

Tegevuskavas on esitatud tööd, mis on ette nähtud täitmiseks käesoleva kaitsekorraldus-perioodi jooksul. Alljärgnevas tabelis (Tabel 5) ei sisaldu jooksvad haljastuse hoolduse (niitmine) ja taristu hoolduse mahud, mille raames tehtavad tööd tuleb teha käesoleval hetkel haldajale teadaolevate mahtude järgi, millest lähtuvalt jooksvat hooldust korraldatakse.

Juhul, kui HK perioodil tehakse rekonstrueerimistöid, tuleb HK vastavalt muuta.

³⁶ <https://www.riigiteataja.ee/akt/416042013031>

Tabel 5. Tegevuskava (KOV – kohalik omavalitsus; KeA – Keskkonnaamet).

Nr	Töö nimetus	Tegevuse tüüp	Ühik	Maht	Korraldaja	Tähtsus	Maht								Maht kokku	
							2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028		2029
1.	Puistu hooldustööd															
1.1.	Hooldusraied vastavalt HK lisale 2 arvestades ptk 3.2 ja ptk 5.2. täiendusi.	Hooldus	ha	21,3	KOV	III	Jooksvalt ülepinnaaliselt, täpsemad piirkonnad määrab haldaja, primaarne on teha raied eraldistes 6 ja 14, kokku 2,1 ha								12,98	

Nr	Töö nimetus	Tegevuse tüüp	Ühik	Maht	Korraldaja	Tähtsus	Maht										Maht kokku
2.	Taristu hooldus																
2.1	Teede hooldus, prügi koristamine, taristu hooldus	Vastavalt Tallinnas kehtivatele nõuetele ja 2020 a. seisuga teadaolevatele mahtudele, millega jooksvat hooldust korraldatakse. Teostab KOV. I tähtsusklass.															
2.2.	Täiendavate elustikku ja metsa tallamisõrnust tutvustavate juhendtahvlite paigaldamine; valikuline	Teavitamine, taastamine	tk	6...10 (täpsustab KOV)	KOV	III	x	x								6...10 tk	

Nr	Töö nimetus	Tegevuse tüüp	Ühik	Maht	Korraldaja	Tähtsus	Maht										Maht kokku
3.	Hoolduskava																
3.1.	Hoolduskava tulemuslikkuse hindamine	Kava	x		KOV/KeA	I					x				x		
3.2.	Uue hoolduskava koostamine	Kava	tk	1	KOV	I									x		1x
3.3.	Kaitsealuse elustiku täiendavad uuringud	Uuringud			KOV/KeA	I-III	Perioodi jooksul, vajaduse määravad koostöös KeA ja KOV.										

Joonised

Joonis 1. Õismäe raba. Puistu plaan

Tööle on lisatud digitaalsed andmefailid inventeeritud kaitsealuste liikide andmetega ja puistu piiridega. Tööle on lisatud ka Qgis töökeskkonna fail, milles joonised on tehtud ja mida saab mugavalt kasutada laadides alatasuta programmi:

<https://qgis.org/en/site/forusers/download.html>

Lisad

Lisa 1. Hanke tehniline kirjeldus (lähteülesanne)

Töö koostamisel tuleb lähtuda:

1. Vabariigi Valitsuse 3. märtsi 2006. a määrusest nr 64 „Kaitsealuste parkide, arboreetumite ja puistute kaitse-eeskiri“;
2. keskkonnaministri 20. oktoobri 2009. a määruses „Kaitsekorralduskava koostamise ja kinnitamise kord ning kaitsekorralduskava kinnitaja määramine“ sätestatud põhimõtetest;
3. keskkonnaameti tellimusel 2011.a koostatud trükises „Pargi hoolduskava koostamise juhend“ sätestatud põhimõtetest;
4. ekspertide parimatest teadmistest ja kogemustest väärtuste kaitse korraldamisel.

Nõuded töö teostajale:

Töögrupis peab olema vähemalt üks metsandusliku, üks botaanika ja üks maastikuarhitektuuri eriala magistrikraadiga või sellega võrdsustatud haridustasemega spetsialist.

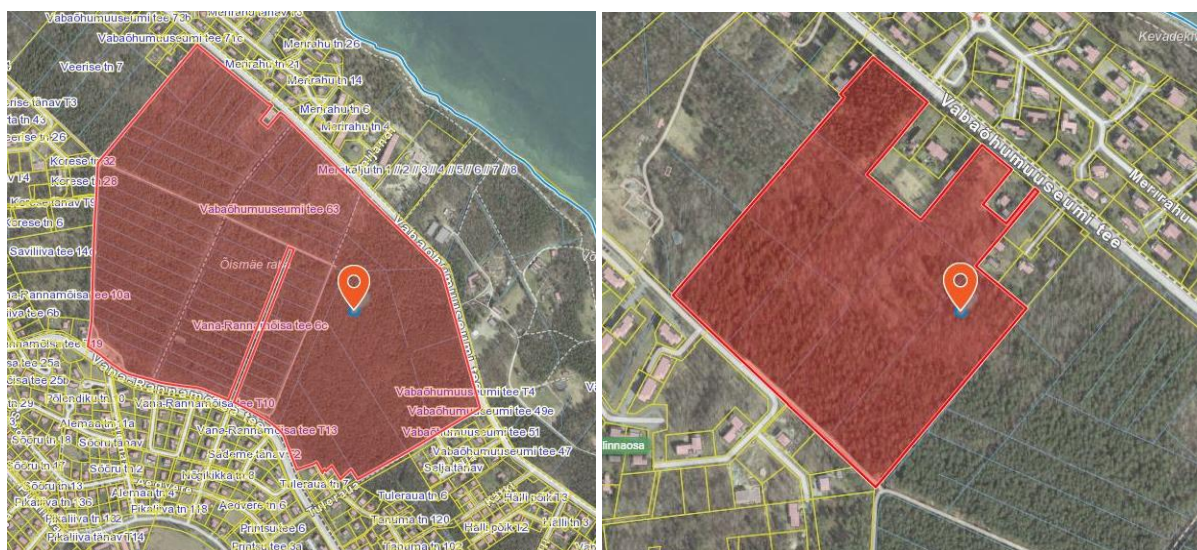
Töö kirjeldus:

1. Töö eesmärk on koostada hoolduskavad aastateks 2021 – 2030 kolmele Tallinna linna territooriumil asuvalle rohealale, milleks on Õismäe raba (skeem 1), Järve mets (skeem 2) ja Pirita rannamets (skeem 3). Hoolduskava vormistatakse igale alale eraldi.
2. Töö käigus viiakse läbi välitööd Õismäe raba, Järve metsa ja Pirita rannametsa aladel (edaspidi ka 'rohealad'), mis sisaldavad muuhulgas:
 - 2.1 kasvukohatüüpide kaardistamist;
 - 2.2 ohustatud ja kaitsealuste taimeliikide kasvukohtade kaardistamist ajal, mil neile iseloomulikud määramistunnused on nähtaval.
3. Hoolduskava peab sisaldama:
 - 3.1 roheala üldiseloomustust, sh ülevaadet kasvukohatüüpidest;
 - 3.2 ülevaadet peamistest ala mõjutavatest teguritest (nii soodustavad kui ohustavad);
 - 3.3 ülevaadet roheala kahjustustest;
 - 3.4 roheala kaitseväärtuse kirjeldust, sh ülevaadet kaitstavate ja ohustatud seene-, sambliku-, sambla-, taime-, linnu-, kahepaikse-, roomaja- ja nahkhiireliikidest. Liikide käsitlemisel tuleb tugineda Keskkonnaregistri andmetele, varasemalt läbiviidud uuringutele, juhuvaatlustele, mis on sisestatud Loodusvaatluste Andmebaasi ning PlutoF andmebaasi ning välitööde tulemustele.
 - 3.5 roheala, seal esinevate kaitsealuste liikide ning oluliste koosluste säilimisele, taastamisele, hooldamisele ja tutvustamisele suunatud tegevuste loetelu ja soovitatavat ajakava; iga tegevuse juures määratakse ära tegevuse maht.
 - 3.6 Kaitsekorralduslikud tegevused jaotatakse vastavalt tegevuse olulisusele kolme klassi:
 - esimene eelistus – hädavajalik tegevus, milleta kaitse-eesmärkide täitmine planeeritavas ajavahemikus on võimatu; see on väärtuste säilimisele ja toimiva ohuteguri kõrvaldamisele suunatud tegevus; kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamiseks vajalik tegevus;
 - teine eelistus – vajalik tegevus, mis on suunatud väärtuste taastamisele, eksponeerimisele ja potentsiaalsete ohutegurite kõrvaldamisele;
 - kolmas eelistus – soovituslik tegevus, mis aitab kaudselt kaasa väärtuste säilimisele ja taastamisele ning ohutegurite kõrvaldamisele.
4. Hoolduskava osana koostatakse kaardikihid Mapinfo või ArcGis formaadis, kuhu kantakse:
 - 4.1 kasvukohatüüpide paiknemine;

- 4.2 kaitsealuste liikide kasvukohtade ja elupaikade paiknemine, mida saab esitada Keskkonnaagentuurile EELISE andmebaasi kandmiseks;
- 4.3 tzoneering või vajadusel muu elustikust lähtuv ruumiline jaotus, mis saab hooldustööde aluseks;
- 4.4 kaitsekorralduslikud tegevused asukohapõhiselt koos sagedusega, sh oravasildade vajadusega asukohad.
- 5 Töö vormistamine
- Iga roheala hoolduskava vormistatakse eraldi. Hoolduskava koosneb tekstilisest osast pdf-formaadis ning ruumiandmebaasist MapInfo või ArcGis formaatides.
- 6 Töö esitamine
- 6.1 Töö esitatakse kahes osas:
- 6.1.1 1. osa sisaldab punkte 2.1, 3.1, 3.2, 3.3 ja 4.1 ning selle esitamise tähtaeg on 10. detsember 2020.
- 6.1.2 2. osa sisaldab ülejäänud punkte ning selle esitamise tähtaeg on 31. juuli 2021.
- 6.2 Töö tellimiseks sõlmitakse leping. Töö eest tasumine toimub kahes osas vastavalt punktides 6.1.1 ja 6.1.2 nõutule peale üleandmis-vastuvõtmisakti allkirjastamist arve alusel 21 päeva jooksul.
- 7 Skeemid

/.../

7.1 Skeem 1. Õismäe raba

Õismäe raba koosneb kolmest kinnistust: Vabaõhumuuseumi tee 63 (vasakpoolne skeem), Veerise tn 7 (parempoolne skeem) ning Vana-Rannamõisa tee 6c.

Lisa 2. Metsa majandamise kava

Metsamajandamise kava on lisatud eraldiseisva failina.

